

İak'ovi namak' Běşin əyit

Me namak'a şampi İak'ov İsusı Çark'est'al baksuna q'abulbit'oğoy cəmiyatə gele hörmətlu, sila sa amdarey. Şo İsusaxun sagala kalabaki, ama Çark'est'al baksuna Şot'ay dirist' vədine təə, p'uri běyinbakit'uxun oşa q'abulbit'oğoxuney. Alimxoy fikirə görə İak'ovi me namak' İsus běyinbakit'uxun oşa şameşi girkurxoy boş ən süft'ə şameşit'oğoxun soğone. Maya şamesuna dədig nuval avabakayan, namak'i tarix hari 45-50-ci usenxone c'eysa.

İak'ovi iudeyxoynak' şampi me namak' pes banekon öğüd-nəsyət tadala sa namak'e. Miya çark'esuna q'azayinşbsun çureğalt'oğو tadeşı nəsyətxoy boş müdrik baki axıral sırik' portpsun, tamaxa nu bafst'un, Müq Xavara ibaki şot'o əməlbsun, çureğalt'oğو Buxačuğoxun afırıpi curesun, varlu-kəsib nu c'ək'psun, muza girbsun, hər şeyi Buxačuğoy kiyel baksuna q'amişaksun saal me dünyəne dəyərlü bakalt'oğو təə, ama Buxačuğو bitot'uxun üst'ün laxsune bu.

İak'ovi döörəst'a İsusı Çark'est'al baksuna q'abulbit'oğoy gelo hələ ki saycə iudeyxoney, mo İak'oven izi müdrik nəsyətxo tadtan lap Solomon k'inək' əyitpsunaxunal ak'esa.

Girke boş bakalorox:

- 1:1 Namak'i iudeyxoynak' baksuna ak'est'ala
burqesun
- 1:2-12 İzi var-dövlətə güvəyinşakalt'u təə,
müdrik baki axıral sırik' portp'alt'u tadeğale
- 1:13-18 Sinəyinşalo təə, yəşəyinş tadalone
Buxačux
- 1:19-27 İbakit'oğو əməlbanan
- 2:1-13 Bitot'ay loxol sa piin běğanan
- 2:14-26 Vi věluğa vi biq'ala əşurxon ten
ak'est'asa, şot'ay sa xeyir tene bu
- 3:1-12 Əyitmoğon bes bakalt'oğoy barada
- 3:13-18 Həgigi müdriklüğ
- 4:1-12 Věx Buxačuğoy běš oq'a biq'anan
- 4:13-17 Hər şey Buxačuğoy kiyele
- 5:1-6 Ef ğina önepanan, ay dövlətluyorox
- 5:7-11 Axıral sırik' portp'alt'u tadeğale
- 5:12 Elaspsunaxun əxil bakanan
- 5:13-18 Afırıpsunen bes bakalorox
- 5:19-20 Axırıncı nəsyət

¹ İsraili p'as's'e tayfinaxun baki't'oğoynak', İsus Xrist'osi Çark'est'al baksuna q'abulbi, me dünyəne şareşı bito iudeyxoynak' xeyirq'an baki. Buxačuğoy q'a Q'ončux İsus Xrist'osi nökər bakala İak'ovene şame věynak'. *

*İzi var-dövlətə güvəyinşakalt'u təə, müdrik
baki axıral sırik' portp'alt'u tadeğale*

² Bez viçimux, ef běš věx düz yaq'axun c'evk'es bakala hetər çətinluğun c'egale c'erek'an, şot'o kala sa műqlügen q'abulbanan.

---

* **1:1 1:1** Mat'. 13:55; Mrk'. 6:3; Ap'ost'. 1:1; 11:19; 15:13; Gal. 1:19

3 Efi hər çətinluğ'a baft'i věluğ'a nu ačespsunen věst'a oşin çətinluğ'a bakala portpsunane avuzbsa.

4 Çətinluğxo portpsunenal věx ap'i, noxsansuz sa amdare bsa.

5 Əgər şunesa mot'aynak' müdrikluğe lazımsa, barta t'e müdrikluğ'a Buxačuğoxunq'an çureşı, şot'oval tadeğale. Şot'o görə ki, taxsira çoyel duğinut, me müdrikluğaxun bol-bol bitova paybala Buxačuxə Şo.

6 Ama çureğat'an věbakiq'an çureşı barta, izi çureğalt'u haq'sunaxun maq'an şüpeləyinşaksi. Şot'o görə ki, şüpeləyinşakalo muşen fupi taşala dənizi ləpə k'inək'e, taşı q'ayana laft'i şaresune şot'ay axır.

7 Metər amdaren Buxačuğoxun k'ənesa haq'es baksuni fikirə iz eyexun c'evk'eq'an.

8 İzi mani yaq'en taysuna q'ərar nu tadiyone şo, burqi əşlə bex nu p'ap'esp'alone.

9 Ay viçimux, barta ef boş bakala kəsibeynak' izi bitot'uxun oq'a baksun içeynak' sa vərdövlətq'an baki, şot'aynak' ki, şo Buxačuğoy piyes bitot'uxun üst'üne.

10 Varlu bakalt'u isə Buxačuğon şot'in içü oq'a biq'at'ane ēqevk'on, şot'o görə ki, şot'ost'a bakala var-dövlət c'ovaki tağala sa şeye, q'oruğa əfcibaki tağala sa vard k'inək'e.

11 Bégen c'eri şerebit'uxun oşa çukeşi bitala t'e varde gözəllüğaxun sal irizal tene mandon. Varlu amdaral haketər: izi əşp'i girbala vədine əfcibaki taneğon şo.

Sinəyinşalo təə, yəşəyinş tadalone Buxačux

12 Bəxt'əvəre çətinluğxo portp'i şot'oğoxun çomas'i c'eğalorox, şot'o görə ki, Buxaçugoñ İçü çureğalt'oño əyit tadi həmişəlüğ yəşəyinşə pay k'inək' haq'alorox bakale şorox.

13 Efi biq'ala əşlin günax baksuna avabaksun şot'ay běş aciz mändat'an, umapanan "mo za Buxaçugone sinəyinşbsa". Buxaçux nə İç tamaxa baft'ala Buxaçux tene, nəəl şunesa tamaxa bast'unen sinəyinşala Buxaçux tene.

14 Amdara günaxi běş aciz efi sinəyinşalo izi tamaxxone. Günax bakala şeymoğو tamaxp'i çuresunene amdara düz nu bakala yaq'a zapi günax best'on.

15 Me tamaxen amdari boş tum sakat'an günaxe əmələ eysa. Əmələ hari günaxi eçala baral bisune baksa.

16 Ay zaynak' əziz bakala viçimux, běğanan feret'mabakanan.

17 Buxaçugoñ, göynul bakala muč'uliğو yaratmışı Bavan, yax saat' şeymuxe tадon. Şot'ay yax tadala payurxo noxsansuz payurxone. Nu badalbakalone Şo, xoji k'inək' nu c'ovaki tağalone.

18 Axırı Şot'in İçine me nu badalbakala, yəşəyinş tades bakala, əyitə beş boş tum sakes'i. Bar eceriyal nübəryan baki yan Şot'aynak' İzi yarat'mışt'oğoy boş. †

---

† **1:18 1:18** - İsrailliğon içəgoy becərişi oçalaxun girbi süft'in nübərəxun Q'onçuğoynak' payt'un eşt'ay (+Ams'i oč. 15:17-21+). Mo Şot'aynak' İzi yaq'abi xeyir-bərəkəten eceri nübərey. İakoven İusa çark'est'al k'inək' q'abulbit'oğoxun süft'int'oño "nübər" upsunen şot'oğoy Buxaçugoñ yəşəyinş tades bakala əyiten eceri nübər baksunane ak'est'a.

İbakin'oǵo əməlbanan

19 Ay bez əziz viçimux, běğanan věx k'əz nex: gele əyitp'i usum bəc'ük'esunaxun əxil bakanan, bartanan věynak' ūmūxlaxsunq'an běš baki.

20 Əcuğon biq'i amdareynak' Buxačuğoy piyes saat' ak'eǵala əşur biq'sun mümkün tene.

21 Şot'o görəl, pisluğa q'a poss'i věx murdarlayinşes bakala əcuǵo t'őoxbanan, bartanan věx çark'est'es bakala Əyiten ef boş tum sakesq'an baki. Mot'o müqlüğen q'abulbanan!

22 Q'abulpsun isə saycə ūmūxlaxsun təə, efi ibakin'oǵo əməlbsun upsune, tene věn věx əfçidüginan baksa.

23 Şot'o görə ki, Əyitə ibaki, ama Şot'o nu əməlbala amdar güzginə běğat'an içü ak'ala amdar k'inək'e.

24 Güzgin běšt'an taǵay taǵala k'inək' iz čo iz eyexun c'eneǵon şot'ay.

25 Ama yax çark'est'es bakala Buxačuğoy noxsansuz k'anuna ibaki şot'o əməlbala amdar běxt'evəre! Xeyir-bərəkət haq'ale şot'in iz biq'ala əşurxost'a!

26 İçü Buxačuǵo vě sa amdar hesabbi, ama izi jomoy q'aroola zapes nu bakalt'ay věluğaxun sa xeyir tene bu, ams'i exləte hat'etər.

27 Buxačuǵo həgigiyal vě bakala amdaren yetimxo q'a süpür mandi çupuxxo kule boxodon, me dünyəne bakala pisluǵı xojinal izi loxol bist'a tene bark'on t'e amdaren. Metərt'ay věluǵe Buxačuğoy, beşi göynul bakala Bavay piyes təmiz hamal noxsansuz ak'eǵon.

2

Bitot'ay loxol sa piin běğanan

¹ Ay bezi viçimux, ay İsus Xrist'osa, beşi bitot'uxun üst'ün bakala Q'onçuño q'abulbiyorox, barta věst'a amdarxo c'ek'psun maq'an baki, bitot'ay loxol sa piin běğanan.

² T'etere bakon ki, efi gireşi Buxačuňo bul k'os'bala gala saat' lapi, izi k'əşine q'ızılı boğaçal bakala varlu sa amdaraxun barabar kəsib, pis lapi sa amdaral eneğon.

³ T'e vədə saat' lapit'ay loxol běgi "eki, c'ovaka best'a arşa" pi, kəsibə isə "çurpa kiya, ga bakayın bez turmoğost'a arenşon" ukalnansa,

⁴ ene düzgünlüğaxun öxil bakala t'e divanbalxoxun efi k'ə ferge baki? Metər bi věynak' viçi bakalt'oňo c'ek'p'inan baksa věn!

⁵ Ay bez əziz viçimux, isə ibakanan k'əz nex! Buxačuňon "Za çureğalorox bağale Bezi padçağluňa" uk'at'an me dünyəne bakalt'oňoy piyes kəsib ak'egalt'oňone nexey, şot'o görə ki, Buxačuňo bač'an tarast'unast'ane şot'oňoy vardövlət.

⁶ Ama həysə bezi pi hərəkəten věn kəsibə hik'k'al binan baksa. P'oy hame varluyox tene ki, věx divanbest'i sa məhkəminəxun t'iyəmi məhkəminə xork'alo?

⁷ Şorox tene ki, izi t'e bitot'uxun üst'ün s'i efi loxol bakala Xrist'osa bïhi tağala əyitmux uk'alo?

⁸ Běğanan, əgər věn beşi padçağ bakala Buxačuňoy laxi ən vacib k'anuna, İvel Şame boş bakala "vi işat'u hun va çureğala k'inək' çureki"

øyitə həgigiyal əməlnanbsasa, t'e vədə düzgün
əş biq'inan baksa. *

⁹ Bitot'ay loxol sa piin tenan běgsasa,
günax əşp'est'inan baksa. K'anuna görəl mo
Buxačuğoy laxi yaq'axun c'eysun upsune.

¹⁰ Axırı laxesi k'anunen tağalt'in k'anuni boş
şameşit'oğoy sunt'uxunal bakayın c'egayin, mo
dirist' k'anuna nu əməlbsun upsune.

¹¹ "Əxlagsuzluğmaba" † pi Buxačuğon "be-
smaba" ‡ əyitəl pene. Metəre c'eysa ki,
"əxlagsuzluğmaba" əyitə əməlbi, ama "be-
smaba" əyitəxun c'eri, taşı amdar besp'alt'in
k'anuna hələl nu əməlbine baksa.

¹² Şot'o görəl k'anuna şameşit'oğو nu
əməlbi divanbakalt'oğoy siyəyinə baksun tenan
çuresasa, yax çark'est'es bakala t'e k'anuna
tam əməlbanan.

¹³ Iz işat'aynak' ük' nu bok'ala amdareynak'
Buxačuğoy ük'əl divanbat'an tene bok'al. Ük'
bok'alt'aynak' isə divanbakat'an q'i tene bu!

*Vi věluğa vi biq'ala əşurxon ten ak'est'asa,
şot'ay sa xeyir tene bu*

¹⁴ Bez viçimux, əgər sunt'in "Buxačuğó vězu"
pi, ama mot'o izi biq'ala əşurxon tene ak'est'asa,
mot'ay k'ə xeyire bakon? Çark'est'es banekon
şot'o metər věluğen?

¹⁵ Uk'en ki, sa ġi efi viçimoğoxun,
xunçimoğoxun sunt'in izi loxol lakala sa şey
nəəl iz jomo laxala sa k'ot'or şum tene běğəbsa.

* **2:8 2:8** Lev. 19:18; Mat'. 22:39; Mrk'. 12:31; Gal. 5:14 † **2:11**
2:11 C'eys. 20:14; K'an. 5:8 ‡ **2:11 2:11** C'eys. 20:13; K'an. 5:17

16 Metər ğine efi şot'o ams'i-ams'i "barta xeyir-bərəkət vaxunq'an baki, taki gameki, uka-űgə" upsunen şot'o sa xeyir tanedon?

17 "Vězu" pi, ama mot'o izi biq'ala əşurxon nu ak'est'ala amdaral haketəre. Ams'i əyitəxun q'erəz hik'k'al tene şot'ost'a bakala věluğ.

18 Banekon şinesa metərəl uk'ane: "Hun vi věluğɑ əyitenen ak'est'a, zu isə bezi biq'ala əşurxon". İsə eki hun vi věluğɑ hik'k'al binut, zu isə bezi věluğɑ biq'ala əşurxon ak'est'az.

19 Tək sa Buxačuxə bu § - mot'oval věnu. Lap şaat'! Ama murdar urufxonal mot'o avat'un, şot'o görəne içoğو q'ıyen haq'sa.

20 İsə ak'est'az va, ay haq'ılsuz, vast'a bakala věluğɑ biq'ala əşurxon ten ak'est'asa, şot'ay hik'k'ala dərmən nu baksuna?

21 Het'u görəne beşi bitot'ay bava Avraham izi ğar İsaak'a q'urban eşt'un çureğat'an Buxačuğoy piyes şaat' ak'eşi? Iz ğara iz kiin eceri q'urbanluğ bsuna görə! *

22 İzi věluğene şot'o me əşlə biq'est'i, izi biq'i əşlenal şot'ay věluğɪ hetər noxsansuz sa věluğ baksunane ak'est'i.

23 İvel Şame boş bakala "Avrahəm Buxačuğō vənebaki, me věluğenal şot'o Buxačuğoy piyes düzgüne ak'est'i" † əyit Avrahəmi biq'i me əşləxun oşane tam bex p'ap'i. Buxačuğoy dəst'e baki Avrahəm. ‡

§ **2:19 2:19** K'an. 6:4 * **2:21 2:21** Burq. 22; Əbr. 11:17-19

† **2:23 2:23** Burq. 15:6 ‡ **2:23 2:23** 2 Hadis. 20:7; İsa. 41:8

²⁴ İsə ananksa ki, Buxačuğoy piyes düzgün ak'eseynak' saycə věbaksun bəs tene baksı, efi vě sa amdar baksuna efi biq'ala əşurxonal ak'est'ine buq'on.

²⁵ Lap tarak'ala Raxavq'an baki. Şo teney ki, iz biq'i əşlə görə Buxačuğoy piyes düzgün ak'eşiy? Oçala piyexun c'ovakest'eynak' harit'oğa iz k'oya q'onağbi, oşal içoğoy bač'anexun baft'it'oğa azdırışı, me amdarxo isə çark'est'unene şot'o Buxačuğoy piyes düzgün ak'est'i. §

²⁶ Metərluğen, hetər ki, nəfəs nu haq'it'uxun oşa bədən hik'k'al tene, věluğal haketər: şot'o vi biq'ala əşurxon ten ak'est'asa, şo hik'k'al tene.

3

Əyitmoğon bes bakalt'oğoy barada

¹ Bez viçimux, Buxačuğoy laxı yaq'en taysuna zombala məəlim baksuna geleyal çurmayekinan. Divanbakala ğine ən gele şot'oğoy biq'i əşurxo běğegale.

² Günaxsuzo butene beş boş, Buxačuğoy laxı k'anunxoy gelet'uxunyan c'eysa yan. Iz jomoy q'onçux baki günax nu əşp'est'ala amdar ap'i amdere. Metərt'in izi dirist' bədənəl günaxaxun efes baneksa.

³ Hetər ki ēke jomo cilova badit'uxun oşa, ēka içüval kiyel badi efes bakala k'inək'.

⁴ Gəmiço běğen: ost'aar müşene galst'a t'e kala gəmiço iz ganuxun, ama p'urumal gəminə

c'idalt'ay kiyel bakala mis'ik' sa role şot'o idarabi t'ağay-mağay fırıdalo.

⁵ Muzal haketər: iç mis'ik' baksuna ma běğə, izi biq'ala əşur gele kalane. Sa mis'ik' çeren dirist' c'ələyə bok'osp'i śik'ala k'inək'!

⁶ Hat'e çər k'inək'e amdari ѡomo bakala muz. Muzna bele gireše düzgün nu bakala, beşi bədənə dirist' murdarlayınşes bakala k'ə bunesa bito. Şone cəhənnəməxun arux haq'i beş yəşəyinşal dirist' bok'osp'i śipes bakalo.

⁷ T'etər sa tarak'ala nəəl xoreğala heyvan, purk'ala q'uş nəəl xene oq'a bakala çəli tene bu ki, insanen nu biq'i bakane nəəl biq'es nu bakane!

⁸ Saycə muze ki, hələ sa amdaren biq'i efes tene bake. Şo izi bəşinəmə nu haq'es bakala sa pisluğe, besp'es bakala zəhəren buy sa pisluğ!

⁹ Beşi Bava bakala Q'oncuğو alxişp'aloval muze, Bavan içü oşq'ar yaratmışı insanxo q'arğışp'aloval. *

¹⁰ Hat'e sa ѡomoxun alxışal c'enesa, q'arğışal. Ay bez viçimux, ma banan metər!

¹¹ Ef zənden sa orayinaxun ham saat', hamal pis xe c'eneğon?

¹² Bez viçimux, incilnə xoden zeytun nəəl ki c'ap'en incil c'epsuna ak'enan? Elaxoy orayinaxun üğələ xe c'eysunal haketər!

Həgigi müdrikluğ

¹³ Şuva ef boş t'e içü müdrik, əxilak'al hesab-balo? Barta mot'o izi hetər yəşəyinşbsunenq'an

---

* **3:9 3:9** Burq. 1:26

ak'est'i. Barta izi müdrik baksuna izi bit'oğو
çoyel nu duğsunenq'an ak'est'i.

14 Ama təə, əgər paxilluğaxun ef piin şuk'k'ala
tene aksasa, şuk'k'ali saat'a tenan çuresasa - mo
müdriklüğ tene! Havayı pul ma gaçp'anana.

15 Metər "müdriklüğ" amdara alaxun
tadeğala müdriklüğ tene. Buxačuğoxun əxil,
me dünyənexun bakala, Şeytanaxun eğala
müdriklüğe mo!

16 Axırı əgər paxilluğaxun ef piin şuk'k'ala
tene aksasa, əgər vəxun başq'a şuk'k'ala tenan
çuresasa, saycə gərgürçilüp saki pis əşur
biq'sune bakon ef əş.

17 Alaxun tadeğala müdriklüğ isə noxsansuz
müdriklüğe. Şot'ay əş serluğ yaratmışbsun,
amdarxoy ük'el basksun, yaq'ax taysun q'a
t'iyəmint'aynak' ük' bok'ospesune bakon. Metər
müdriklüğen saat' əşure biq'est'on. Amdar
c'ək'psuna q'a p'əçolaluğa iz biin nu haq'ala
müdriklüğe mo.

18 Me serluğa yaratmışalt'oğoy exp'aloval
içogoy bit'it'uxun c'eri düzgünlüğe bakon.

4

Vəx Buxačuğoy běš oq'a biq'anana

1 Het'uxune me efi sunaxun nu yaq'ax taşı
düşmənçiluğbsun? Ef boş jalk'ala tamaxxoxune
morox bito!

2 Efi çureğalt'oğoy věst'a nu baksunene věx
t'iyəmint'u nifrətp'est'a. Metərlüğen şot'o
besp'inan baksa věn. Efi paxilluğbalt'u efi kul nu
p'ap'at'an, burnanqsa davabi düşmənçiluğbsa.

Efi nu baksun isə, efi çureğalt'oño Buxačuğoxun nu afırıpi çuresaxune.

³ Lap afırıpi çuralğaynan hatenanq'sa, şot'o görə ki, saat' şeyeynak' tenan çuresa. Efi tamaxa bespseynak'nan çuresa!

⁴ Ay Buxačuğoy laxi yaq'axun c'eriyorox, q'amışakanan! Věynak' me dünyəne dəyərlü bakalorox muč'anesa, Buxačuğoxun īxilnan upsune! Me dünyənə efi piin işığ bsunen Buxačuğoy piyexunnan biti baksə.

⁵ İvel Şamen uk'alt'oño eyex badanan: "Buxačuğon yax tadi İvel Urufi çuresun t'etəre ki, * İçuxun q'erəz şunesa nəəl het'unesa bul k'osbsuna biin extenest'a Şot'ay". Ef zəndən me əyitmux hat'etəre şameşə?

⁶ Ama p'urumal, Buxačuğost'a bakala xeyirxaxluğ gelene, q'ımıştenebsa yax Şot'in. Axırı İvel Şamenal nexe mot'o:

"Buxačuğon lağlağibalt'oño loxol İçine axşumk'on,

Fağır amdarxo isə İz ük' bok'ospsunane ak'est'on". [†]

⁷ Şot'o görəl Buxačuğoy əyiten takinan! Şeytana věx iša bist'a ma bartanan, t'e vədə şo iç věxun t'it'ale.

⁸ Buxačuğو iša bakanan, Şoval věxq'an iša baki. Günax əşp'est'unaxun kul haq'anən, ay günaxkərəx! Təmizbanan ef ük'ə, ay qı ük'en věbakalxo!

* 4:5 4:5 Nəəl: Buxačuğon İz İvel Urufa tadir'u tetəre çuresa ki

† 4:6 4:6 Məs. 3:34

9 Yas efanan, önepi şivan banan! Barta efi axşum öne, müqlugal fırıpi yasq'an baki.

10 Věx Buxačuğoy běš oq'a biq'anan. Bartanan Şo věynak' hər şeyaxun üst'ünq'an baki, Şot'inal věx éqevk'ale. ‡

11 Ay bezi viçimux, sunay pisa ma əyitp'anan! Iz išat'ay pisa əyitp'i q'inəyinşalt'in Buxačuğoy laxi k'anuna hik'k'albsunen t'e k'anunane pisləyinşti baksa. K'anuna pisləyinşti şot'ost'a noxsan qěvesun isə şo upsune ki, hun k'anuna əməlbalo təə, t'e k'anuna divanbalonu.

12 Ama k'anuna laxiyoval, t'e k'anunen divanbaloval Soğone! Saycə Şot'ine nə çark'est'es, nəəl q'ərar c'evk'i besp'es bakon. Hun şunu ki, vi išat'un divanbsa?

Hər şey Buxačuğoy kiyele

13 İbakanan k'əz nex, ay "filan şəhəre tağoz, taşı t'iya sa usen yəşəyinşti alverbi təngə q'azayıñşoz" uk'alxo!

14 Věn sal avatenan ef bel əyc'ə k'ə eğale! Yəşəyinş hik'ə ki? C'ovaki tağala sa küün k'inək'nan - že bunan, əyc'ə təə!

15 Əyitə uk'at'an metər upanan: "Buxačuğon bark'ayın, beş elmoğlu laft'ayın, me-me əşurxo balyan".

16 P'oy efi balo hik'ə? Věxun t'ema irəzinan ki, hələ sa forsp'i mot'o piyelal bananst'a. Metər biyal pis əş biq'inan baksa!

---

‡ **4:10 4:10** İov. 5:11; Mat'. 23:12; Luk'. 14:11; 18:14; 1 P'y. 5:6

17 Mətərluğen, saat' əşlin manu baksuna av-abaksun taşı pis əş biq'alt'in günax əşpest'ine baksa.

5

Ef ġina őnepanan, ay dövlətluyorox!

1 İsə ibakanan věx k'əz nex, ay dövlətluyorox! Ənepi şivanbanan, şot'o görə ki, bəlooxe eysa věynak'. *

2 Mone, puçbaki taneşi efi girbiyorox bito, efi paltaral ene müğmigen k'as'p'ene, †

3 efi girbi q'ızıl-gümüşenal ene pars biq'ene. Me dünyəni axireynak' mal mandi sa vədinenan girbi věn t'e təngögo! Şot'oğoy loxol bakala parsenal efi taxsirkər baksuna ak'est'ale divanbakala ġine, věx aruğو badi bok'osp'ale.

4 Ef očalxo exp'alxoy tənginənan bot'i věn, muz qaypi şikəett'unbsa t'e təngögön, taşı p'anep'i Göye Q'oşuni Q'onchuğoy ümögö t'e exp'alxoy şivan.

5 Kəyi-ügi tarananpi věn me dünyəne, ama axırda şameseynak' bakala sa heyvana ukest'i kökbsun k'inək'e mo!

6 Ef běš aciz bakala taxsırsuz amdarxonan taxsirkər c'evk'i besp'est'i věn.

Axıral śirik' portp'alt'u tadeğale

7 İsə bez uk'alo şone ki, portp'anen, ay viçimux! Q'onchuğon me dünyəne hari pist'oğoy cazina tadala ġinal śirik' portp'anen, bit'it'in hər joğulin q'a payizin ağaloğoy yaq'a běgi iz

---

* **5:1 5:1** Luk'. 6:24   † **5:2 5:2** Mat'. 6:19

bit'it'uxun muč'a bar çukala ği eğamin portp'ala k'inək'.

⁸ Portp'anen, ef umuda ma bot'anen, şot'o görə ki, Q'ončuğoy eğala ğineynak' male mande.

⁹ Sunaxun şıkəətmabanan, ay viçimux, mot'ay cazina zap'k'alnan! Mone, čomoy jomost'ane Divanbal!

¹⁰ Bezi viçimux, çətinluğxo portpsuni k'ə bak-suna aksun çurnansasa, Q'ončuğoy pit'oğو yax p'ap'esp'i xavareçalxo běğanan.

¹¹ Axıral śirik' portp'i çətinluğaxun c'eğalt'uyan bəxt'əvər nex yan. İova běğanan, hər şeya portp'i, axırda Q'ončuğoy xeyir-bərəkətəne haq'i şot'in, şot'o görə ki, ük' bok'osp'al q'a xeyirxax bakalone Q'ončux. ‡

Elaspsunaxun ḥixil bakanan

¹² Samci, bez viçimux, hik'k'ala ef muzel eçeri elasmapanan. Nə göyə, nə očala nəəl q'erəz sa şeya, şot'o görə ki, metər bi Buxačuğoy piyes günaxnan əşp'est'i baksa. § Barta ef əyitəst'a "hoo" əyit hooq'an baki, "təə" əyit təəq'an baki.

Afiripsunen bes bakalorox

¹³ Ef boş t'arnu baft'iyo bunesa, barta t'e amdaren Buxačuğooq'an afiripi xoyinşp'i, şunesa müqesa, barta Buxačuğو şükürbala měğurq'an měğpi.

¹⁴ Azari bakalo bunesa, barta Q'ončuğoo Çark'est'al k'inək' q'abulbit'oğoy loxol ağsaq'q'alluğbalt'oğooq'an k'alpi, şot'oğonal

‡ **5:11 5:11** Dan. 12:12; İov. 1:21-22; 2:10; 42:10-17; İvel měğ.
102:8 § **5:12 5:12** Mat'. 5:34-37

hari c'əyin lě̄emdi * afiripsunen şot'aynak' Q'ončuğoxun q'olaybaksunq'at'un çuresi.

15 Şot'o görə ki, ük'en věbaki bala afirinen q'olayebəsa. Q'ončuğonal şot'o turelbale. Əşp'est'i günax but'uxsa, şot'oğoval bağışlayınsale. †

16 Ef əşp'est'i günaxxo ef ozane haq'anən, sunaynak' exlətp'i sunaynak' afiripanən ki, Q'ONČUĞONAL ef elmoğə ost'aarq'anbi. Şot'aynak' ki, düzgün bakalt'ay ük'en afiripsunen gele şeye bes bakon.

17 Xavareçal İlya ext'en, şoval yallarik' sa amdarey. Ama şot'ay ük'en afiripi ağala nu eysuna çuresunen, oçali loxol xibinqi usen ağala tene hari. ‡

18 Oşa p'urumal, şot'ay afiripi ağala çuresunene ağalina eceri, oçalenal t'e ağalinaxun oşa p'urum bar tast'ane burqi. §

Axırıcı nəsyət

19 Bez viçimux, əgər ef boşt'an sunt'in düz yaq'axun c'erit'u qaydi düz yaq'a eçayın,

20 avabakeq'an ki, metərt'u bisunaxun çark'est'i həmişəluğ yəşəyinşə q'azayinşest'i baksa, şot'ay əşp'est'i günaxxoy gelet'ay loxolxun but'k'ine baksa. *

* **5:14 5:14** - T'e vaxt'in döörəst'a amdari bel c'əyin lě̄emst'uni sa hema mənəne buy. Mot'oğoxun soğo şoney ki, "lě̄emeşıyo" "İvel Urufen c'ək'p'iyo" upsuney, yəni metər bsunen ağsaq'q'alxon azarineynak' İvel Urufen iz c'ək'p'it'u tades bakala q'olaybaksunat'un afiripi çuresay. † **5:15 5:15**

Mrk'. 5:15   ‡ **5:17 5:17** 1 Padç. 17:1   § **5:18 5:18** 1 Padç. 18:1,41-45   * **5:20 5:20** Məs. 10:12; 1 P'y. 4:8

**Udi Bible
Udi Scripture translation**

copyright © 2020 Translation Services International Ltd. and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 9 Jul 2025

174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0